

Korva-, nenä- ja kurkkutaudit – pään ja kaulan kirurgia

Koulutuksen vastuuhenkilö:

Professori Antti Mäkitie, puh. 050-428 6847, antti.makitie@hus.fi

Kouluttaja ja kuulustelija:

Dos. Paula Virkkula, puh. 050-4279143, paula.virkkula@hus.fi

1. JOHDANTO

UEMS:n Otolaryngologian – pään ja kaulan kirurgian jaosto on määritellyt koulutuksen ja lisäkoulutuksen yleiset vaatimukset (<http://orluems.com>). Koulutuspaikalla pitää olla mm. kyseisen alan kouluttaja, riittävä polikliininen ja kirurginen toiminta, hyvä lääketieteellinen kirjasto sekä alan koulutus- ja tutkimustoimintaa. Lisäksi koulutuksen lopuksi järjestetään kuulustelu.

Lisäkoulutusohjelmaan ottamisen edellytyksenä ovat koulutusohjelman vastuuhenkilön toteama tarve rinokirurgian ja allergologian lisäkoulutukseen sekä koulutettavan suorittama korva-, nenä- ja kurkkutautien erikoislääkärin tutkinto.

2. TAVOITTEET

Koulutuksen tarkoituksena on perehdyttää koulutettava korva-, nenä- ja kurkkutautien erikoislääkäri:

- a. Rinokirurgiseen diagnostiikkaan ja hoitoon peruskoulutusta syvällisemmin
- b. Allergologiaan ja immunologiaan sekä niiden rinologisiin erityispiirteisiin

Koulutuksen jälkeen koulutettavan tulee osata:

1. Nenän alueen toiminnallisten, rakenteellisten, traumaattisten ja onkologisten ongelmien diagnostiikka ja hoito
2. Rinokirurgian indikaatiot ja leikkaustekniikat: mm. rinoplastiat, nenän ja sivuonteloiden täyhystyskirurgia.
3. Endoskooppinen ja avoin kirurgia, revisiokirurgia, likvoriavanteen diagnostiikka ja hoito
4. Septumperforaatioiden hoito
5. Otorinolaryngologisen allergologian diagnostiikka
6. Syyn- ja oireenmukaisen allergologisen hoidon periaatteet ja tarvittaessa ohjaus muille erikoisaloille
7. Ylähengitysteiden allergian ja yliherkkyysoireiden hoito

Esimerkkejä vaativan rinokirurgian koulutusohjelmasta:

Kallonpohjaan ulottuvan nenän endoskooppisen sivuontelokirurgian turvallinen suorittaminen

Sivuontelokirurgian preoperatiivinen suunnittelu soveltaen 3D-mallinnusta
Sivuontelokirurgian komplikaatioiden hoito
Leikkausnavigaattorin soveltaminen endoskooppiseen sivuontelokirurgiaan
Nenän luisen holvin virheasentojen korjausleikkaukset
Nenän rustoisen holvin virheasentojen korjausleikkaukset
Nenän valvula-alueen ilmatietä ahtaavien rakennevikojen leikkaushoito
Komplisoituneen nenämurtuman leikkaushoito
Nenäverenvuodon leikkaushoito
Sivuonteloiden kallonpohjaan ulottuvien hyvänlaatuisten kasvainten leikkaushoito
Nenän aivonesteyhteyden diagnostiikka ja leikkaushoito
Nenän väliseinän aukon korjausleikkaus
Silmäkuopan dekompressioleikkaus
Näköhermon vapautusleikkaus vammapotilailla
Aivolisäkkeen transsfenoidaalisen endoskooppisen leikkaushoidon peruseriaatteen
Sivuonteloiden kadaaveridissectiot

Esimerkkejä vaativan rinoallergologian koulutusohjelmasta:

Perehtyneisyys allergologian ja immunologian patofysiologisiin mekanismeihin erikoislääkäritutkintoa syvemmin

Vaikean nenä/ylähengitysteiden yliherkkyysoireiden diagnostiikka, hoidon suunnittelu ja toteutus

Työperäisen allergisen nuhan diagnostiikka, hoidon suunnittelu ja toteutus

Nenälaboratorion henkilöstön koulutus ja ohjaus

Allergisen nuhan siedätyshoito: hoitotiimin koulutus, potilasvalinta, hoidon aloitus- ja ylläpitovaiheen toteutus

3. KOULUTUSPAIKAT

Koulutuspaikaksi hyväksytään yliopistollisen keskussairaalan korva-, nenä- ja kurkkutautien klinikka, jossa kouluttajana toimii vähintään lääketieteen tohtorin pätevyyden omaava korva-, nenä- ja kurkkutautien erikoislääkäri, jolla on suoritettuna rinokirurgian ja allergologian lisäkoulutus tai joka on riittävästi perehtynyt rinokirurgiaan ja allergologiaan ja jolla on allergologian suppean erikoisalan pätevyys.

Osa koulutuksesta suoritetaan muussa allergologisessa yksikössä, jossa tulee olla koulutuksen vastuuhenkilön hyväksymä kouluttaja.

4. KOULUTUKSEN RAKENNE

Kullekin koulutettavalle laaditaan yhdessä vastuuhenkilön kanssa henkilökohtainen koulutussuunnitelma, johon sisältyy seuraavaa:

4.1 KÄYTÄNNÖN PALVELUN SUORITTAMINEN

☑ 21 kk palvelua lääkärinä yliopistollisen sairaalan korva-, nenä- ja kurkkutautien klinikassa

rinokirurgin ja -allergologin tehtävissä.

☒ 3 kk palvelua lääkärinä muussa allergologisessa yksikössä.

4.2 TOIMIPAIKKAKOULUTUS

Toimipaikkakoulutuksen laajuus on 2-3 tuntia viikossa (syyskuu – toukokuu). Opetusmuotoja ovat:

Yliopistollisen sairaalan rinokirurgiaa ja -allergologiaa käsittelevät

Työryhmäneuvottelut ja konsultaationeuvottelut

Ohjattu sekä omatoiminen työskentely rinoallergologisessa laboratoriossa

Ohjattu sekä omatoiminen rinologinen leikkaus- ja muu toiminta

4.3 TEOREETTINEN KOULUTUS

Teoreettista kurssimuotoista erikoisalakohtaista koulutusta vaaditaan vähintään 60 tuntia.

Koulutettava osallistuu koulutuslinikassaan järjestettäviin rinologisiin ja allergologisiin kokouksiin, meetingeihin ja vastaaviin tilaisuuksiin. Lisäksi tällaista koulutusta ovat ne kotimaisten ja kansainvälisten yliopistojen, yhteisöjen ja erikoislääkäriyhdistysten järjestämät koulutustilaisuudet ja kurssit, joiden sisältö ja laajuus vastaavat koulutuksen tavoitteita. Koulutuksen vastuuhenkilö hyväksyy koulutuksen harkintansa ja koulutettavan henkilökohtaisen opintosuunnitelman perusteella. Osallistuminen vähintään kahteen kansainväliseen rinokirurgiseen tai rinoallergologiseen koulutukseen lisäkoulutuksen aikana (järjestäjänä ERS, EAACI, CEORL, EAFPS tms.). Yksi koulutuksista pitäisi olla ns. ”hands on” kadaaverikurssi.

5. VALTAKUNNALLINEN KUULUSTELU

Koulutettavan tulee hyväksyttävästi suorittaa lisäkoulutuksen lopussa ~~tai sen jälkeen~~ valtakunnallisesti järjestettävä kirjallinen kuulustelu.

Ilmoittautuminen tapahtuu vähintään 5 viikkoa ennen ~~kuukautta ennen~~ tenttipäivää kunkin koulutuksen vastuuhenkilön/ koulutusyksikön klinikan sihteerille. Tentin suorittamisaika ja -paikka on sama kuin korva-, nenä- ja kurkkutautien erikoislääkärin valtakunnallisella tentillä. Hyväksymisraja on 20/36 pistettä.

Oppikirjat (viimeisin painos):

1. Haahtela T, Hannuksela M & Terho E.: Allergia. Duodecim 2007.
2. Kennedy and Hwang: Rhinology, Diseases of the Nose, and Skullbase, 2012 Thieme
3. Wormald PJ: Endoscopic Sinus Surgery. Anatomy, Three-Dimensional Reconstruction, and Surgical Technique. Thieme Medical Publishers 2012

tai

Simmen D & Jones N: Manual of Endoscopic Sinus and Skull Base Surgery. Thieme Medical Publishers
2013.

4. Huizing E: Functional Reconstructive Nasal Surgery, 2nd Edition. Thieme Medical Publishers 2015.
5. Lund V et al. Tumors of the Nose, Sinuses, and Nasopharynx. Thieme Medical Publishers 2014.

Lehdet: (kuluva vuosi ja kolme edellistä vuosikertaa):

1. Allergy
2. Journal of Allergy and Clinical Immunology
3. Rhinology
4. International Forum of Allergy & Rhinology
5. Plastic and Reconstructive Surgery (rinokirurgiset artikkelit)
6. Alaa käsittelevät artikkelit kotimaisista lääketieteellisistä aikakauslehdistä ja Käypä hoito – suositukset

6. TODISTUKSET

Lisäkoulutus ei johda tutkintoon, joten siitä ei saa tutkintotodistusta. Yliopiston lääketieteen tiedekunta myöntää todistuksen suoritetusta lisäkoulutusohjelmasta.